ދިވެހިރާއްޖޭގެ ހައިކޯޓު
ދިވެހިރާއްޖެ

ޤަޟިއްޔާ ނިމުނު ގޮތުގެ ޚުލާޞާ

- **ޤަޟިއްޔާ ނަންބަރު:** 2020/HC-A/115
- **އިސްތިއުނާފުކުރި ފަރާތް:**
- **ނަން:** ޕްރޮސިކިއުޓަރ ޖެނެރަލްގެ އޮފީސް

- **އިސްތިއުނާފަށް ބަދަލުދޭ ފަރާތް:**

- **ނަން:** ފާޠިމާ އިލްޔާސް — **ދާއިމީ އެޑްރެސް:** ކަނަޑުފުރިހިރިއާގެ/ ސ. ގަން-ފޭދޫ

- **ޝަރީޢަތްތެރިކުރެވުނު ތާރީޚު:** 03 ޛުލްޤަޢިދާ 1441 / 24 ޖޫން 2020 — **ނިމުނު ތާރީޚު:** 13 ޞަފަރު 1442 / 30 ސެޕްޓެމްބަރު 2020

މި މައްސަލަ ބެލި ފަނޑިޔާރުންގެ މަޖިލިސް

ފަނޑިޔާރު ޙުސައިން ޝަހީދު
ފަނޑިޔާރު މުޙައްމަދު ނިޔާޒު
ފަނޑިޔާރު ޙުސައިން މަޒީދު

- **އިސްތިއުނާފުކުރެވުނު ޙުކުމް ނަންބަރު:** O6C-CA/167/2020
- **ޙުކުމްކުރި ކޯޓު:** ހައްދުންމަތީ ގަމު މެޖިސްޓްރޭޓް ކޯޓު
- **މައްސަލައިގެ ބާވަތް:** ކޯޓު އަމުރު
- **ޙުކުމުގެ ތާރީޚު:** 18 ޖޫން 2020 — **ނިމުނު ތާރީޚު:** 18 ޖޫން 2020

- ## ދަޢުވާގެ ޚުލާޞާ:

މިއީ، ހުޅުމާލޭގައި ހުރި މެޖިސްޓްރޭޓް ކޯޓުގެ ނަންބަރު O6C-CA/167/2020 ކޯޓު އަމުރު އެ ކޯޓުން ނެރުއްވުމުގައި ޝަރުޢީ އަދި ޤާނޫނީ އުޞޫލުތަކާ ޚިލާފު ކަމަށް ބުނެ، އެ އަމުރު އިސްތިއުނާފުކުރުމަށް އެދި ޕްރޮސިކިއުޓަރ ޖެނެރަލްގެ ފަރާތުން ދިވެހިރާއްޖޭގެ ހައިކޯޓަށް ހުށަހެޅުމުން ބަލައިގަތް މައްސަލައެކެވެ.

މި ޤަޟިއްޔާގައި އިސްތިއުނާފު ދަޢުވާ ފަރާތަކީ ލ.ގަން ތުނޑި/ [illegible]، މޫސާ އިނާސް (އައިޑީ ކާޑު ނަންބަރު: A134920) އެވެ.

- ## ފާހަގަކުރެވުނު ނުކުތާތައް:

01- ހުޅުމާލޭގައި ހުރި މެޖިސްޓްރޭޓް ކޯޓުގެ ނަންބަރު O6C-CA/167/2020 ކޯޓު އަމުރަށް ބަލާއިރު، އެ އަމުރަކީ ލ.ގަން ތުނޑި/ [illegible]، މޫސާ އިނާސްގެ މައްޗަށް ތުހުމަތު ކުރެވިފައިވާ ޖަރީމާގެ މައްސަލައާއި ގުޅިގެން އޭނާ ބަންދުން ދޫކޮށްލުމަށް އަމުރުކޮށް ނެރުއްވާފައިވާ އަމުރެއްކަން އެ ކޯޓު އަމުރަށް ބެލުމުން އެނގެން އޮތްކަމެވެ.

02- ހުޅުމާލޭގައި ހުރި މެޖިސްޓްރޭޓް ކޯޓުގެ ނަންބަރު O6C-CA/167/2020 ކޯޓު އަމުރު ނެރުއްވުމުގައި ޝަރުޢީ އަދި ޤާނޫނީ ހަމަތަކާ އެއްގޮތްނުވާ ކަމަށް ބުނެ، އެ އަމުރު އިސްތިއުނާފު ކުރުމަށް އެދި ޕްރޮސިކިއުޓަރ ޖެނެރަލްގެ ފަރާތުން އަންނަނިވި 02 (ދޭއް) ނުކުތާ ހުށަހަޅާ އިސްތިއުނާފުގެ ބަޔާންތަކުގައި ދިވެހިރާއްޖޭގެ ޖުމްހޫރިއްޔާގެ ޤާނޫނުއަސާސީގެ މަޤްޞަދުގައި ވާހަކަ ދައްކަވާފައިވެއެވެ.

(2.1) ހުޅުމާލޭގައި ހުރި މެޖިސްޓްރޭޓް ކޯޓުގެ ނަންބަރު: O6C-CA/167/2020 ކޯޓު އަމުރަކީ ދިވެހިރާއްޖޭގެ ޖުމްހޫރިއްޔާގެ ޤާނޫނުއަސާސީގެ 49 ވަނަ މާއްދާއާއި ޤާނޫނު ނަންބަރު 12/2016 (ޖިނާއީ އިޖުރާއާތުގެ ޤާނޫނު) ގެ 22 ވަނަ މާއްދާގެ (ނ) އާއި 59 ވަނަ މާއްދާއާއި 60 ވަނަ މާއްދާއާ ޚިލާފަށް ނެރުއްވާފައިވާ އަމުރަކަށްވުންކަމަށް ބުނެ ހުށަހަޅާ ނުކުތާއެވެ.

(2.2) ހައްދުންމަތީ ގަން މެޖިސްޓްރޭޓް ކޯޓުގެ ނަންބަރު: O6C-CA/167/2020 ކޯޓު އަމުރަކީ ޤާނޫނު ނަންބަރު: 12/2016 (ޖިނާއީ އިޖުރާއަތުގެ ޤާނޫނު) ގެ 63 ވަނަ މާއްދާއާއި، ޤާނޫނު ނަންބަރު: 32/2015 (ޓެރަރިޒަމް މަނާކުރުމުގެ ޤާނޫނު) 2-28 ވަނަ މާއްދާގެ [illegible] [illegible] ނެރުއްވާފައިވާ [illegible] ބުނެ ހުށަހެޅި ނުކުތާއެވެ.

-03 ހައްދުންމަތީ ގަން މެޖިސްޓްރޭޓް ކޯޓުގެ ނަންބަރު O6C-CA/167/2020 ކޯޓު އަމުރާއި، އެ އަމުރު އިސްތިއުނާފުކުރުމަށް ޕްރޮސިކިއުޓަރ ޖެނެރަލްގެ އޮފީހުން ހުށަހަޅާފައިވާ ނުކުތާތަކުގައި، އެ ނުކުތާތަކާ ގުޅިގެން މައްސަލައިގައި ހިމެނޭ [illegible] ހައިކޯޓުގެ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible].

- [illegible] ހުސައިން ޝަކީރުގެ [illegible]: މި [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible].

(3.1) ހައްދުންމަތީ ގަން މެޖިސްޓްރޭޓް ކޯޓުގެ ނަންބަރު O6C-CA/167/2020 ކޯޓު [illegible] [illegible] [illegible] 2020 [illegible] 22 ވަނަ [illegible] 03:54 [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] 34 [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] 34 [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] 18 [illegible] 2020 ވަނަ [illegible] [illegible] 15 [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] MF/183155 "[illegible]" އިން ހައްދުންމަތީ ގަން މެޖިސްޓްރޭޓް ކޯޓަށް ހުށަހަޅުމުން، "[illegible]" [illegible]

އިންސާފް އިޢުތިރާފު ވެފައިވާތީއާއި، އިންސާފްގެ ވައްކަން ބިނާކޮށް ބިޔަވައިގާ ނުހިމެނޭ ފުރިހަމަ ދަލީލުތަކާއި، އަދި ކޭސް އިންސާފްގެ ދިރިއުޅުމުގެ ހާލަތާއި ގުޅިގެން ދައްކާފައިވާ ވާހަކަތަކަށް ރިޢާޔަތްކުރަން" ކަމަށް ބަޔާންކުރަން ބަލާފައި ދޮކްޓަރުގެ ރިޕޯޓުގެ ތަފްސީލު ބަޔާންކޮށްފައިވާ ގޮތް ފުޓޭޖުން ބަލާއިރު ތަފުސީލުތަކެއް އެ އަމުރަށް ބިނާކޮށް އެނގެން އޮންނަކަމަށް.

(3.2) ޤާނޫނު ނަންބަރު 12/2016 (ޖިނާއީ އިޖުރާއަތުގެ ޤާނޫނު) ގެ 59 ވަނަ މާއްދާއާއި، އެ ޤާނޫނުގެ 60 ވަނަ މާއްދާއަށް ބަލާއިރު، ކުށުގެ ތުހުމަތުގައި ބަންދުކުރުމަށް މީހާއާމެދު ތުހުމަތުކުރެވޭ ކަން އެނގެން ކަރަކަމަށް ތުހުމަތުކުރެވޭ ބިނާކުރަން ނުވަތަ ހުކުމްދެނީ، އަދި އެކަން ބަލަމުން ދާކަމަށްވާނަމަ، މުޖުތަމަޢަށް ނުރައްކާވެދާ ކަމުގެ ގޮތުން ބެލެވޭނަމަ، އެހެނިހެން ސަބަބަކާއި ނިސްބަތްވާ ބަލަމުގައި ބަރުމާވަން ވަކިވެދާނެ ހުކުމް ނުކުތުމުގެ ހާލަތްތަކަށް އެނގެން އޮންނައިރު، ބަލަމުގެ ވަކި ބަލަމުގައި ވެސް ބަލަމުގެ ޤާނޫނު އެއްބަސްވާ ގޮތުގެ މަތިން ކަރަކަމަށް ނުވަތަ ތާވަލާއި ދިމާވެގެންދާ ކަރުދާހުގެ ގޮތުގެ ބަލަހަށްޓަށް ކުރަވުމުގެ ބަލަމަށް އެނގެކަމާއި،

ހުރަހަކުގައި މިހާ މައްސަލާގައި މީސް އިންސާފްގެ މައްޗަށް ތުހުމަތުކުރެވިފައިވާ، ޖަދުވަލުގެ ކުރަން މޯލްޑިވްސް ޕޮލިސް ސަރވިސްގެ ނަންބަރު MF/183155 "ބަންދުގެ ރިޕޯޓް ނަންބަރު އެކު ހުރަހަށް ފޯމު" އިން އެނގެން އޮންނައިރު، ޤާނޫނު ނަންބަރު 12/2016 (ޖިނާއީ އިޖުރާއަތުގެ ޤާނޫނު) ގެ 22 ވަނަ މާއްދާގެ (ނ) ގައި (ޤާނޫނު ނަންބަރު 12/2016 (ޖިނާއީ އިޖުރާއަތުގެ ޤާނޫނު) އަށް 3 ވަނަ އިޞްލާޙު ގެނައުމުގެ ޤާނޫނު) ގެ 22 ވަނަ މާއްދާގެ (ނ)) ގައި ޝަރުޠުކުރާ ކަރަނި ޖިނާއީ ކޭސް ކަރުދާސް ގެންގުޅުމަށް ބަލަހަށްޓަން ކަރުދާހުން އެނގެން އޮންނަކަމަށް.

(3.3) މި މައްސަލާގައި ބިނާވެފައިވާ ހުކުމް ދޭސް އިންސާފްގެ މައްޗަށް ތަޙްޤީޤު އެއްވެސް ބިނަވަނީ ހުރަހަކުގައިވާކަން އެނގެން އޮންނަކަމައި، މީހާގެ މައްޗަށް ތުހުމަތުކުރެވޭ ކަރަކަމި ޖިނާއީ ކަރި ކަރުއަކަން ކަރަކަށް ނުހިފެހެއްޓި އޮތް ބުނުމާއި މައްޗަށްވާތީއެވެ، އަދި އޭގެ ކަރުދާހުގައި ތުހުމަތުކުރެވޭ ހަރަކާތް ބަލަމުގައި ބިނާވާފަދަ ކަރަކަށް އިސްނެގުމަށްވާތީއެވެ، މީހާގެ ކަރުގެ ބަރާބަރު ބަލައިން، މީސް

އިނާސް ބަންދުގައި ބަހައްޓަންޖެހޭނީ މުޖުތަމަޢުގެ ސަލާމަތަށް ނުރައްކާ ނުފޫޒުފޯރުވާތީ ތަޙުޤީޤަށްކަން ފާހަގަކުރެވޭތީއެވެ.

(34) ޖިނާއީ އިޖުރާއަތުގެ ޤާނޫނުން ބަލާއިރު، ތަޙުޤީޤު މަރުޙަލާގައި ސަބަބުތަކުގެ މަރުޙަލާއަކީ ފާހަގަކުރެވިފައިވާ ކުށުގެ ތުހުމަތު ނިންމަން ގެނެސްދޭ ދަލީލުތަކަށް ބަލައި ޢަމަލުކުރަންޖެހޭ މަރުޙަލާއެއް، މިހެންކަމުން ސަބަބުތައް ނިމުނުއިރު ބަންދުކުރުމުގެ ޤާނޫނީ ކަނޑައެޅުމުގައި ސަބަބުތަކުގެ ބަދަލުތަކެއް ވުޖޫދުވުން ކުރިއަށްދާނަމަ ފާހަގަކުރެވިފައިވާ ކުރިޔަށްދާ މައްސަލައިގެ ނިންމުމުގައި ޤާނޫނުގެ ކަނޑައެޅިފައިވާ ޙާލަތުތަކަށް ބަލައި ބަންދުކުރުމަކީ ދަޢުވާއެއް ތަޙުޤީޤް ކުރުމަށް އެކަނި ބަލާއިރު މުޖުތަމަޢުގެ ނުރައްކާތެރިކަމާއި ދިމާވާ ސަބަބުތަކަށް ބަލާ ފާހަގަކުރެވޭނެ ކަންކަން ކަމުގައި ޤާނޫނުން ކަނޑައަޅާފައިވާ ނުކުތާތަކެވެ.

ވީމާ އިސްތިއުނާފު ކުރެވިފައިވާ މައްސަލައިން ހުކުމް ދިނުމަށް ކުރިން ފާހަގަކުރެވުނު ހައިކޯޓުގެ ކުށުގެ ޝަރީޢަތުގައި ކްރިމިނަލް ކޯޓުގެ ނަންބަރު O6C-CA/167/2020 ކޯޓު އަމުރަށް ބަލާއިރު ވެރިކަންތަކުގައި، އަރިހުގައި ވާގޮތް އިނާސްގެ މައްސަލަ ތަޙުޤީޤުކުރެވިފައިވާ ކަމެއް މައްސަލައިގެ ކުރިއަށްދާ ކޯޓަށް ހުށަހެޅި ތަޙުޤީޤަށް ބަލާގޮތުން، އިނާސްގެ ބަންދުގައި ގެންގުޅުމަށް މައްސަލަ ބަލާފައި ކޯޓު، މައްސަލަ ބަލާފައި ފާހަގަކުރެވިފައިވާ ތަޙުޤީޤު، އިނާސްގެ ބަންދުގައި ގެންގުޅޭ ނިންމުމުން ފާހަގަކުރެވުނު ޤާނޫނީ އުސޫލުން ތަޙުޤީޤު ކޯޓު ހުށަހެޅިއިރު، އިސްވެ ފާހަގަކުރެވުނު ކަންކަމާ އެއްގޮތް ގެންގުޅުމަށް ކަމަށް ކަނޑައެޅޭނެއެވެ.

- **ޚުލާޞާ:**

ދެންފަހެ އިސްވެ ފާހަގަކުރެވުނު ނުކުތާތަކުގައި ބަޔާންކުރެވިދިޔަ ކަންކަން ބިނާކޮށްދިން ގޮތުން ކްރިމިނަލް ކޯޓުގެ ނަންބަރު O6C-CA/167/2020 ކޯޓު އަމުރުން ބަދަލު- ކުރުމަށް ހައިކޯޓަށް އެދިފައިވާ، ވީމާ އިނާސް ބަންދުން ދޫކޮށްލުން ނިންމުން ބާތިލުކޮށް، ވީމާ އިނާސް

ބަންދުގައި ބަހައްޓައިދިނުމަށް އެދި ޕްރޮސިކިއުޓަރ ޖެނެރަލްގެ އޮފީހުގެ ފަރާތުން ކުރިމިނަލް ކޯޓަށް ހުށަހަޅައިފިނަމަ، މިޤަޟިއްޔާގައި ފާހަގަކުރެވިދިޔަ ކަންކަމުގެ އަލީގައި މޫސާ އިނާސްގެ ބަންދާމެދު އަލުން ގޮތެއް ނިންމަވަންޖެހޭނެކަމުގައި ކަނޑައަޅައި، މިޤަޟިއްޔާ ދިވެހިރާއްޖޭގެ ހައިކޯޓުގައި ބެލި ފަނޑިޔާރުންގެ މަޖިލީހުގެ އިއްތިފާޤުން ހުކުމްކޮށްފީމެވެ.